

Lilja eller Pretty Woman?

Utenlandsprostitusjon og menneskehandel i
Oslo

“Crossing Borders” – en empirisk studie

- **Finansiert innenfor Regjeringens handlingsplan mot handel med kvinner og barn**
- **Behov for kunnskap om mekanismene knyttet til handel med kvinner til prostitusjon i Norge.**
- **Vekt på prostitusjon fra Sentral- og Øst-Europa**

- **Kartlegging av prostitusjon i Oslo**
 - Antall kvinner og fordeling av nasjonaliteter
- **Mekanismer i menneskehandel og utenlandsprostitusjon**
 - Dybdeintervju i Norge, Albania, Litauen og Ukraina

Kartlegging av prostitusjonsmarkedet

- **Beregning av antall gateprostituerte**
- **Beregning av antall kvinner på massasjeinstitutt gjennom informasjon fra nøkkelinformanter, annonsemarkedet, kunder og ansatte.**
- **Kartlegging av annonser mellom juli og oktober, og kontroll av antall aktive telefonnummer i oktober 2003**
- **Spørreundersøkelse blant prostituerte som opererer gjennom annonser**

- **Dybdeintervju med ofre for menneskehandel**
- **Fokus på livshistorier, valg og prosesser**
 - **Kvinnerenes bakgrunn**
 - **Rekruttering**
 - **Kontroll og tvang**
 - **Veien ut**
 - **Situasjon etter hjemkomst**

- **Rundt 600 prostituerte i Oslo**
 - Av norsk opprinnelse: 33%
 - Andre Vest-Europa: 4%
 - Asia: 29%
 - Sentral- og Øst-Europa: 17%
 - Andre: 18%

- Rundt 1100 prostituerte i Oslo
 - Av norsk opprinnelse: 21%
 - Andre Vest-Europa: 6%
 - Asia: 27%
 - Sentral- og Øst-Europa: 24%
 - Andre: 22%

Et norsk problem

- **To av tre prostituerte i Oslo er norske statsborgere eller har oppholdstillatelse i Norge (52 % av de utenlandsprostituerte)**
- **Asiatiske prostituerte bor som oftest fast i Norge (78%). To av tre solgte sex for første gang etter at de hadde bodd i Norge i en lengre periode**
- **Prostituerte fra Sentral og Øst Europa er oftest på korttidsopphold (74%) – to av tre prostituerte seg for første gang for mindre enn ett år siden**
- **Fire av fem utenlandsprostituerte har aldri solgt sex i andre land enn Norge**

En gruppe med store forskjeller

- **Kvinner fra rundt 40 forskjellige land**
- **Mellom 18 og 64 år**
- **Rundt en tredjedel har mindre enn 9 års utdanning, og en like stor gruppe har 12 år eller mer**
- **En av tre har deltids- eller fulltidsjobb, en av åtte går på skole**
- **To av tre utenlandsprostituerte forsørger småsøsken, foreldre eller egne barn**

Lilja eller Pretty Woman?

- **Man trenger ikke være innelåst for å bli utnyttet i prostitusjon – halliker og bakmenn bruker en rekke metoder for å kontrollere kvinner og utnytte deres prostitusjon**
- **Ofre for menneskehandel kan se ut som, og oppføre seg som 'vanlige' prostituerte**
- **Et sterkt behov for å tjene penger kan gjøre at noen går 'frivillig' inn i en situasjon med høy grad av utnyttning**

Hva er utnytting?

- **Fire hovedformer for utnytting i prostitusjon:**
 - Å begynne i prostitusjon mot egen vilje
 - Å ikke kunne slutte om man vil
 - Å ikke kunne bestemme hvor, hvordan og hvor ofte man vil selge sex
 - Å ikke tjene penger på egen prostitusjon
- **Menneskehandel kan forekomme hvis minst en av de fire hovedformene for utnyttelse er tilstede**

Høy grad av organisering av utenlandsprostituerte i Oslo

- **Telefonnummer går i arv**
- **Kvinner fra samme nasjon opptrer på samme arena**
- **Avtale med de som organiserer før avreise fra hjemlandet**
- **Mange er klar over at de tar en risiko, men bakmenn er nødvendig for å reise ut**

Tillit og informasjon er avgjørende for å avdekke menneskehandel

- Kvinnene bevarer ofte sin oppfatning om politiet fra hjemlandet
- Flere kvinner i tvangssituasjoner har vært i kontakt med politiet uten å be om hjelp
- Manglende tillit til institusjoner, større tillit til enkeltindivider
- Har ikke informasjon om rettigheter og muligheter

Å komme seg hjem igjen

- **Hvorfor flykter de?**
 - Første mulighet
 - Forverring eller endring av egen situasjon
 - Fornyet tillit til politiet eller andre
- **Flere har fått hjelp av kunder**
- **De fleste kommer seg unna ved egen hjelp, og er aldri i kontakt med offentlige institusjoner**

- **Det er vanskelig å trekke noen skillelinje mellom menneskehandel og andre former for prostitusjon som involverer halliker**
- **Det er vanskelig å ta bakmenn uten tillit hos kvinnene**
- **Utenlandske kvinner, men et norsk problem**

www.faf.no